

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-11/11/MSK

Warszawa, dn. 30 grudnia 2011 r.

DECYZJA RWA 33/2011

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) oraz stosownie do treści art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko **Monice Roguskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska w Piasecznie**

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

uznaje się, że działanie Moniki Roguskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska w Piasecznie polegające na stosowaniu we wzorcach umownych postanowień o treści:

1. „*Octopus Adventure zastrzega sobie możliwość zmian: - trasy lotu z zachowaniem docelowego miejsca przeznaczenia. - rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów (zmiana czasu nie przekroczy 12 godzin)*” (pkt 5 ust. 6 „*Warunków uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*”),
2. „*Wyrażam zgodę na przetwarzanie i wykorzystywanie moich/naszych danych osobowych zawartych w Umowie zgłoszeniu zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997r. Nr 133, poz. 833) do celów związanych z rezerwacją imprez oraz informowania o ofercie Octopus Adventure*” („*Umowa zgłoszenie*”),

stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, polegającą na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – **i nakazuje zaniechanie jej stosowania.**

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko **Monice Roguskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska w Piasecznie**

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na Monikę Roguską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska w Piasecznie:

1. **karę pieniężną w wysokości 616 zł** (sześćset szesnaście złotych) płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji decyzji.

- 2. karę pieniężną w wysokości 493 zł** (czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote) płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.2 sentencji decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatura UOKIK w Warszawie (dalej również Prezes Urzędu, Prezes UOKIK) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. RWA-403-9/11/MSK) mające na celu kontrolę wzorców umów stosowanych przez organizatorów turystyki w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.), mających siedzibę na terenie objętym właściwością miejscową Delegatury.

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wystąpił m.in. do Moniki Roguskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska w Piasecznie (dalej także: Octopus Adventure lub Przedsiębiorca) o przesłanie wszelkich przedstawianych konsumentom wzorców umów, regulaminów, ogólnych warunków i innych wzorców umownych. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKIK OCTOPUS ADVENTURE przedstawiła m.in. wzór „Warunków uczestnictwa – umowa Octopus Adventure” oraz wzór „Umowy zgłoszenia”.

Analiza przedmiotowych dokumentów wykazała m.in., iż Przedsiębiorca w stosunkach z konsumentami posługuje się wzorcami umownymi zawierającymi w swojej treści niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego (dalej: k.c.), uznane prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: także SOKiK, Sąd) za niedozwolone i wpisane do prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: rejestr niedozwolonych klauzul umownych).

Z uwagi na powyższe, Prezes UOKIK postanowieniem z dnia 12 lipca 2011 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Octopus Adventure praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych poprzez zawarcie we wzorcach umownych stosowanych w obrocie z konsumentami postanowień o treści:

1. „*Octopus Adventure zastrzega sobie możliwość zmian: - trasy lotu z zachowaniem docelowego miejsca przeznaczenia. - rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów (zmiana czasu nie przekroczy 12 godzin)*” (pkt 5 ust. 6 „*Warunków uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*”,
2. „*Wyrażam zgodę na przetwarzanie i wykorzystywanie moich/naszych danych osobowych zawartych w Umowie zgłoszeniu zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997r. Nr 133, poz. 833) do celów związanych z rezerwacją imprez oraz informowania o ofercie Octopus Adventure*” („*Umowa zgłoszenie*”).

Zawiadamiając o wszczęciu przedmiotowego postępowania, Prezes UOKIK wezwał Przedsiębiorcę do przekazania wskazanych w piśmie dokumentów i informacji jak również do ustosunkowania się do zarzutów zawartych w postanowieniu o wszczęciu postępowania.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKIK, pismem z dnia 17 sierpnia 2011 r. Przedsiębiorca przekazał żądane informacje i dokumenty oraz ustosunkował się do zarzutów postawionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania.

W opinii Octopus Adventure zarówno „*Umowa zgłoszenie*”, jak i „*Warunki uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*” każdorazowo podlegają negocjacjom, w związku z czym nie są narzucane konsumentom. W ocenie Przedsiębiorcy świadczyć o tym ma treść pkt 11.1 „*Warunków uczestnictwa – umowy Octopus Adventure*”, który stanowi: „*Powyższe warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych (...) podlegają negocjacji*”. Zdaniem Przedsiębiorcy, konsumenci mają realną możliwość negocjowania zawieranych umów, co wiąże się ze specyfiką świadczonych przez

nego usług. Jak wskazał Przedsiębiorca Octopus Adventure nie trudni się bowiem organizowaniem imprez turystycznych na skalę masową, lecz przygotowuje indywidualne programy objazdowe jedynie dla nielicznej grupy konsumentów. W związku z tym nie posiada żadnego biura obsługi bezpośredniej, nie dysponuje katalogami standardowych wyjazdów, nie korzysta z lotniczych połączeń czarterowych. Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy, zamówienia konsumentów są realizowane w oparciu o kontakty telefoniczne i mailowe, na jego stronie internetowej widnieją jedynie przykładowe możliwości wyjazdowe, a do transportu wykorzystywane są samoloty rejsowe.

Dodatkowo, Octopus Adventure wskazał, iż głównym przedmiotem jego działalności jest organizowanie imprez integracyjnych dla klientów instytucjonalnych — [...].

Ponadto, Octopus Adventure wyjaśnił, że ze względu na indywidualny charakter oraz cenę świadczonych przez niego usług, z jego oferty korzysta specyficzna grupa konsumentów. Mianowicie są to osoby o wysokich dochodach, zajmujące odpowiedzialne stanowiska, świadome swych praw, w tym uprawnienia do negocjowania warunków zawieranej z Przedsiębiorcą umowy. Z tego powodu, według Octopus Adventure, w przedmiotowej sprawie nie dochodzi do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Ponadto Przedsiębiorca wskazał, że klauzule wpisane do rejestru przywołane w postanowieniu o wszczęciu postępowania nie opowiadają literalnie treści kwestionowanych przez Prezesa UOKIK klauzul. Zapisy o zmianie trasy lotu nie są identyczne. Zmiany dotyczące trasy i czasu lotu w ocenie Przedsiębiorcy są irrelewantne także biorąc pod uwagę najbardziej wysublimowane czy hipotetyczne interesy konsumentów. Zmiana trasy lotu to wg stanowiska Przedsiębiorcy codzienność w transporcie lotniczym. Zmiana rodzaju samolotu czy zmiana przewoźnika – niezależna od Octopus Adventure także nie może w ocenie Przedsiębiorcy być uznana za naruszenie interesu konsumentów. Zmiana terminu wylotu jako okoliczność zupełnie niezależna od biura turystycznego i wynikająca z arbitralnej decyzji przewoźnika też nie może być uznawana za niedozwoloną. Jednocześnie Przedsiębiorca odwołał się do zapisów Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, wskazując na specyfikę samolotu jako środka transportu, gdzie w ocenie Przedsiębiorcy przyznano pasażerom bardzo ograniczone możliwości dochodzenia odszkodowań. Zapis wskazany w pkt I.1 sentencji decyzji Przedsiębiorca uznał za eliminujący skargi klientów w przypadku zaistnienia sytuacji na które Octopus Adventure nie ma żadnego wpływu.

Odnosnie do klauzuli wskazanej w pkt. I.2 sentencji decyzji Przedsiębiorca wskazał, że zapis o udostępnianiu danych osobowych do celów marketingowych podlega indywidualnym negocjacjom i może być przez klienta wykreślony przy podpisywaniu umowy.

Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie Octopus Adventure został wyznaczony termin na zapoznanie się z aktami sprawy. Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia do zapoznania się z aktami sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje

Monika Roguska prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „OCTOPUS ADVENTURE” Monika Roguska z siedzibą w Piasecznie jest wpisana do prowadzonej przez Prezydenta m.st. Warszawy ewidencji działalności gospodarczej pod numerem 355352. Przedmiotem działalności Przedsiębiorcy jest m.in. działalność organizatorów turystyki i działalność pośredników turystycznych. Przedsiębiorca jest również wpisany do prowadzonego przez Marszałka Województwa Mazowieckiego Rejestru Organizatorów Turystyki i Pośredników Turystycznych Województwa Mazowieckiego pod numerem 716.

Od dnia 1 października 2008 r. Przedsiębiorca posługiwał się w obrocie konsumenckim wzorcami o nazwach: „*Warunki uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*” oraz „*Umowa zgłoszenie*”.

Po przeprowadzeniu analizy ww. wzorców Prezes Urzędu ustalił, iż w ich treści znajdują się postanowienia:

1. „*Octopus Adventure zastrzega sobie możliwość zmian: - trasy lotu z zachowaniem docelowego miejsca przeznaczenia. - rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów (zmiana czasu nie przekroczy 12 godzin)*” (pkt 5 ust. 6 „*Warunków uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*”,
2. „*Wyrażam zgodę na przetwarzanie i wykorzystywanie moich/naszych danych osobowych zawartych w Umowie zgłoszeniu zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997r. Nr 133, poz. 833) do celów związanych z rezerwacją imprez oraz informowania o ofercie Octopus Adventure*” („*Umowa zgłoszenie*”),

które mogą być tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych klauzul umownych.

Prezes Urzędu ustalił również, że w rejestrze niedozwolonych klauzul umownych zamieszczone zostały postanowienia o treści:

- „*Do zmian terminów odlotów może dojść nawet na kilka godzin przed planowanym terminem z przyczyn technicznych, niekorzystnych warunków atmosferycznych czy przeciążenia korytarzy powietrznych. O wszystkich zmianach będą Klienci bezzwłocznie informowani*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 26 lutego 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 174/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod nr 1115;
- „*Wszelkie terminy przylotów podane w broszurze lub dowodzie uczestnictwa są terminami przewidywanymi, w związku z czym biuro podróży nie ponosi odpowiedzialności za mniejsze niż 24-godzinne opóźnienia od podanych czasów przylotu do kraju*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 21 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 76/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod nr 844;
- „*Sun & Fun zastrzega sobie możliwość zmiany: miejsca odlotu i przylotu, trasy lotu (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów, na krótko przed odlotem*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 17 stycznia 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 31/06) i wpisane do rejestru pod nr 1328,
- „*Zainteresowany wyraża zgodę na udostępnienie swoich danych osobowych oraz wyraża zgodę na przechowywanie, przetwarzanie, przekazywanie i wykorzystanie jego danych osobowych w celu przewidzianym umową, marketingowym i reklamowym przez pośrednika, wierzyciela i osoby trzecie. Pośrednik będzie postępować z danymi osobowymi zainteresowanego zgodnie z obowiązującymi przepisami a w szczególności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 5 września 2008 r. (sygn. akt XVII AmC 341/07) i wpisany do rejestru niedozwolonych klauzul umownych pod nr 1752.

Na podstawie wzorców umownych: „*Warunki uczestnictwa – umowa Octopus Adventure*” oraz „*Umowa zgłoszenie*” Octopus Adventure w 2010 r. zawarł [...].

Wysokość przychodów osiągniętych przez Przedsiębiorcę w 2010 r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wyniosła [...]zł.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Dopiero wykazanie tej okoliczności pozwala na realizację celu ustawy,

którym zgodnie z jej art. 1 ust. 1 jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Przedmiotowa sprawa, w ocenie Prezesa UOKIK, ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy obecnie są lub w przyszłości będą klientami Przedsiębiorcy. W świetle powyższego, podjęcie działań przez Prezesa Urzędu w przedmiotowej sprawie było uzasadnione.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przepis ust. 2 tego artykułu definiuje tę praktykę jako godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy.

Ustawodawca w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podał przykładowe zachowania przedsiębiorców, które naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Pierwszą z trzech pozycji otwartego katalogu zakazanych praktyk stanowi stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

W świetle powyższego, zachowanie przedsiębiorcy może zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, gdy spełnione są równocześnie trzy przesłanki wyinterpretowane z art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy:

1. kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
2. zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności,
3. praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 1. Strona postępowania (przedsiębiorca)

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Przepis art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.), a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Podmiot będący stroną niniejszego postępowania posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż jest osobą fizyczną prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą, wpisaną do prowadzonej przez Prezydenta m.st. Warszawy ewidencji działalności gospodarczej.

Tym samym oznacza to, iż zachowanie Octopus Adventure podlega kontroli dokonywanej na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Bezprawność działań Przedsiębiorcy

Bezprawność, do której odwołał się ustawodawca wprowadzając do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definicję praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, należy rozumieć jako sprzeczność z prawem. Bezprawność działań przedsiębiorcy co do zasady wynika z naruszenia innych przepisów powszechnie obowiązujących, niemniej należy wskazać, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w jednym przypadku identyfikuje wprost jako bezprawne działanie przedsiębiorcy polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jak wskazał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 25 marca 2004 r. (sygn. akt XVII Ama 51/03), w oparciu o art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustalili się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. A zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych stanowi wystarczającą przesłankę do uznania bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Należy bowiem podnieść, iż stosowanie postanowienia, które po uznaniu go przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, jest prawnie zakazane. Prawomocny wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wydany po przeprowadzeniu kontroli abstrakcyjnej wzorca umowy, wskazujący treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazujący ich wykorzystywania ma od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru klauzul niedozwolonych skutek wobec osób trzecich (art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego). Przepis tego artykułu rozszerza zatem prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. „*Artykuł ten dotyczy rozszerzonej prawomocności materialnoprawnej w znaczeniu podmiotowym. Chodzi o grupę przypadków takiej prawomocności, w których wyrok z powodu szczególnego charakteru przedmiotu procesu ma powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i przeciwko wszystkim. Przepis bowiem wyraźnie stanowi, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, wywołuje więc skutek erga omnes*”.¹ Przepis art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego stanowiąc, iż wyrok ma skutek wobec osób trzecich, nie ogranicza w żaden sposób kategorii tych podmiotów. *Lege non distigente*, wyrok ma skutek wobec wszystkich, tzn. zarówno wobec przedsiębiorcy, który klauzulę wprowadził do swoich wzorców umów, jak i do każdego innego przedsiębiorcy, stosującego własne warunki umów. Należy zatem przyjąć, że wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów od chwili wpisania klauzuli do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK wywiera skutek względem wszystkich uczestników obrotu, co oznacza, że żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) jednoznacznie wskazał, iż „*stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów*”. Tym samym Sąd Najwyższy przesądził, iż stosowanie klauzuli tożsamej z klauzulą wpisaną do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Należy przy tym podkreślić, iż dla uznania, że klauzula wpisana do rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame w treści nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażen, zmiana szyku zdania, czy zastosowanie synonimów nie eliminuje abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. By zaistniała możliwość uznania

¹ H. Ciepla, „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz.” T. II, wydanie 3, s. 249.

dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza zapisu kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru. „*Nie jest konieczna literalna zgodność porównywalnych klauzul. Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu, zamiar, cel jakiemu ma służyć kwestionowana klauzula. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia klauzuli uznanej za niedozwoloną, można uznać, iż obie są tożsame*” (wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25 maja 2005 r. sygn. akt XVII AmA 46/04). Stanowisko to znalazło również potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006 r., sygn. akt III SZP 3/06, w której Sąd ten argumentował, iż „*stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki, godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru*”.

W celu wykazania bezprawności działań Octopus Adventure koniecznym jest zatem ustalenie, że Przedsiębiorca stosuje postanowienia wzorców umów, których zapisy mieszczą się w hipotezie klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy należy zauważyć, co następuje:

Ad I.1. sentencji decyzji

W pkt. 5 ust. 6 „*Warunków uczestnictwa – umowa Octopus*” Przedsiębiorca stosuje postanowienie o treści: „*Octopus Adventure zastrzega sobie możliwość zmian: - trasy lotu z zachowaniem docelowego miejsca przeznaczenia. - rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów (zmiana czasu nie przekroczy 12 godzin)*”.

W opinii Prezesa Urzędu, postanowienie to jest zbieżne z treścią następujących postanowień, uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych:

1. „*Do zmian terminów odlotów może dojść nawet na kilka godzin przed planowanym terminem z przyczyn technicznych, niekorzystnych warunków atmosferycznych czy przeciążenia korytarzy powietrznych. O wszystkich zmianach będą Klienci bezzwłocznie informowani*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 26 lutego 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 174/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod nr 1115;
2. „*Wszelkie terminy przylotów podane w broszurze lub dowodzie uczestnictwa są terminami przewidywanymi, w związku z czym biuro podróży nie ponosi odpowiedzialności za mniejsze niż 24-godzinne opóźnienia od podanych czasów przylotu do kraju*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 21 czerwca 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 76/05) i wpisane do rejestru niedozwolonych klauzul umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod nr 844;
3. „*Sun & Fun zastrzega sobie możliwość zmiany: miejsca odlotu i przylotu, trasy lotu (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasów lotów, na krótko przed odlotem*” - postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 17 stycznia 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 31/06) i wpisane do rejestru pod nr 1328.

W ostatnim z przywołanych wyroków SOKiK wskazał, że oceniana przez niego klauzula jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, albowiem nie określa przyczyn modyfikacji okoliczności dotyczących czasu i okoliczności lotu (art. 385³ pkt 19 k.c.) oraz nie wymaga dostarczenia dowodu, że przy tych zmianach będzie brany pod uwagę ustalony rozkład czasu podróży. Sąd jednoznacznie wskazał, że zmiany dotyczące miejsca odlotu i przylotu, trasy (międzylądowania), rodzaju samolotu, przewoźnika i czasu lotów stanowią istotne postanowienia umowy, a zatem zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych konsument powinien mieć zapewnione prawo do odstąpienia od umowy. Pozbawienie go tego prawa uzasadnia wniosek, że postanowienie to ma charakter niedozwolony.

Również w wyroku z dnia 11 maja 2007 r. (sygn. akt XVII AmC 28/06), uznającym za niedozwolone postanowienie umowne klauzulę w brzmieniu: „*B.P. Exim Tours Sp. z o.o. zastrzega sobie w nieuniknionych przypadkach prawo do dokonania zmian w wykonaniu poszczególnych postanowień zawartej umowy, o ile nie zmieniają one charakteru imprezy. Przez „nieuniknione przypadki” należy rozumieć np. siłę wyższą, awarię środka transportu (np. samolotu, autokaru), nadrezerwację miejsc hotelowych, zmianę ze względów logistycznych, ekonomicznych lub ze względów bezpieczeństwa. Dopuszczalne są zmiany np. rodzaju transportu, towarzystwa lotniczego, typu samolotu, trasy przelotu, zmiany lotniska na wylot i powrót z kraju, zmiany docelowego lotniska za granicą, godziny odlotów, zmiany rodzaju transferu z lotniska do hotelu oraz miejsca i miejscowości zakwaterowania pod warunkiem, że hotel jest tej samej lub wyższej kategorii. Jeżeli Organizator zmieni uczestnikom lotnisko wylotowe i powrotne w kraju po dokonaniu rezerwacji przez uczestnika i potwierdzeniu jej przez Exim Tours a transfer z/do miejsca przewidzianego umową nie zostanie zorganizowany, Organizator pokryje koszt transportu uczestników*” SOKiK wskazał, że postanowienie takie jest sprzeczne z uregulowaniami zawartymi w art. 14 ust. 5 i 7 oraz art. 16a ust. 2 i 4 ustawy o usługach turystycznych. Sąd podniósł, że przyznanie organizatorowi turystyki uprawnienia do dokonywania zmian umowy, bez jednoczesnego przyznania konsumentowi uprawnienia do odstąpienia od umowy, ogranicza zakres uprawnień przyznanych konsumentowi przez ustawę o usługach turystycznych, a w konsekwencji prowadzi do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności kontrahenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 385³ pkt 2 k.c.).

Zarówno klauzula stosowana przez Przedsiębiorcę jak i te przywołane z rejestru niedozwolonych postanowień umownych w ocenie Prezesa UOKiK są tożsame co do skutku i celu. Klauzule te dają jednej stronie stosunku umownego prawo do zmiany treści świadczenia w zakresie jego istotnych cech, nie dając jednocześnie konsumentowi prawa do odstąpienia a w konsekwencji wyłącza czy też ogranicza odpowiedzialność kontraktową kontrahenta. Bez znaczenia przy ocenie sprawy pozostaje praktyka stosowana przez Octopus Adventure w kwestii dotyczących negocjowania umowy czy renegocjowania zawartej umowy. W przedmiotowym postępowaniu przedmiot analizy stanowiły wzorce umowne.

Ad I.2 sentencji decyzji

We wzorcu umownym o nazwie „*Umowa-Zgłoszenie*” stosowanym przez Octopus Adventure znajduje się postanowienie o treści: „*Wyrażam zgodę na przetwarzanie i wykorzystywanie moich/naszych danych osobowych zawartych w Umowie zgłoszeniu zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997r Nr. 133, poz. 833) do celów związanych z rezerwacją imprez oraz informowania o ofercie Octopus Adventure*”.

W opinii Prezesa Urzędu, przedmiotowe postanowienie jest tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK z dnia 5 września 2008 r. (sygn. akt XVII AmC 341/07) i wpisanym do rejestru niedozwolonych klauzul umownych pod nr. 1752 postanowieniem o treści: „*Zainteresowany wyraża zgodę na udostępnienie swoich danych osobowych oraz wyraża zgodę na przechowywanie, przetwarzanie, przekazywanie i wykorzystanie jego danych osobowych w celu przewidzianym umową, marketingowym i reklamowym przez pośrednika, wierzyciela i osoby trzecie. Pośrednik będzie postępować z danymi osobowymi zainteresowanego zgodnie z obowiązującymi przepisami a w szczególności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych*”.

W przedmiotowym wyroku SOKiK wskazał, iż przedsiębiorca narzuca konsumentowi wyrażenie zgody na przetwarzanie jego danych osobowych do celów marketingowych, nie pozostawiając konsumentowi swobody na rzeczywiste wyrażenie zgody. Sąd zważył, iż umieszczenie we wzorcu umownym postanowienia stanowiącego jednocześnie zgodę na przetwarzanie danych osobowych sprawia, że zawarcie umowy uzależnione jest od wyrażenia zgody na przetwarzanie danych. Nie sposób bowiem, przy tak ukształtowanym wzorcu zawrzeć umowy nie wyrażając zgody na przetwarzanie danych. W ocenie Sądu, powyższy zapis kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a zatem stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Postanowienie kwestionowane w niniejszym postępowaniu jest tożsame co o skutku i celu z postanowieniem wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych. Obydwie klauzule nie dają konsumentowi swobody decyzyjnej w zakresie dotyczącym danych osobowych. Bez znaczenia pozostaje okoliczność podnoszona przez Przedsiębiorcę, że umowy zawierane z konsumentami są indywidualnie negocjowane i konsument może wykreślić w toku negocjacji kwestionowaną klauzulę. Układ postanowień wzorca *Umowa-Zgłoszenie* powinien gwarantować konsumentowi swobodę decyzyjną w powyższym zakresie, a nie być przedmiotem negocjacji pomiędzy konsumentem a Przedsiębiorcą.

Ad 3. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia „zbiorowy interes konsumentów”, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami Przedsiębiorcy. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy (*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r., sygn. akt: III SK 27/07).

Zgodnie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu – jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy – wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, nakazującą zaniechanie jej stosowania. Mając na uwadze, że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające uznać zachowanie Przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, **orzeczono jak w pkt I sentencji decyzji.**

Kara pieniężna – punkt II. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując

o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona niezależnie od tego, czy dopuścił się on naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie.

Należy wskazać, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Octopus Adventure jako przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że stosowanie klauzul uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru niedozwolonych klauzul umownych, jest bezprawne. Przedsiębiorca winien zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych z uwzględnieniem przepisów art. 385¹ i nast. kodeksu cywilnego, jak również z potrzeby dostosowywania wykorzystywanych przez siebie wzorców umownych w taki sposób, by nie były tożsame z wpisami zamieszczanymi w rejestrze. Zauważyć przy tym należy, że rejestr postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone jest jawny, powszechnie dostępny, publikowany na stronie www.uokik.gov.pl. Abuzywność postanowień wpisanych do rejestru jest jednoznaczna, a zakaz stosowania w obrocie postanowień w nim zamieszczonych nie powinien budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Przedsiębiorca winien również wiedzieć, że określając warunki umowne stosowane w obrocie konsumenckim nie może godzić w interesy swoich kontrahentów, a zatem nie może wprowadzać regulacji niezgodnych z przepisami powszechnie obowiązującymi. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter klauzuli niedozwolonej, którą przypisano Przedsiębiorcy, Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione.

Jak już wskazano wyżej, art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu, osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Zgodnie z zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, przychody Przedsiębiorcy w roku podatkowym 2010 wyniosły [...]zł. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść ok. [...] zł.

Oszacowanie wysokości kary przebiegało dwuetapowo. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych naruszeń i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Ad II.1 Podczas ustalania wagi naruszeń Prezes Urzędu wziął pod uwagę, iż konsekwencją stosowania przez Przedsiębiorcę zakwestionowanego postanowienia w pkt I.1 sentencji decyzji było naruszenie ekonomicznych interesów konsumentów, natomiast postanowienie w pkt I.2 naruszało swobodę decydowania konsumenta w zakresie zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Praktyka przypisana Octopus Adventure stosowana była długotrwale, tj. wg oświadczenia Przedsiębiorcy od 1 października 2008 r. Obydwa wzorce *Warunki Uczestnictwa i Umowa-Zgłoszenie* wprowadzono do obrotu w ww. terminie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności wagę stwierdzonego naruszenia w pkt I.1 sentencji Prezes UOKIK ocenił na poziomie [...] wartości przychodu osiągniętego przez Spółkę. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa wynosi [...]zł. Natomiast w zakresie naruszenia z **pkt I.2** na poziomie [...] % wartości przychodu, co stanowi [...]zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzoną w punkcie I.1 i I.2 sentencji niniejszej decyzji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących i obciążających mogących mieć wpływ na wymiar kary. Prezes Urzędu ustalając wymienione okoliczności miał na uwadze całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego oraz postawę Przedsiębiorcy w toku postępowania przed Prezesem UOKIK. Okoliczności te – w przypadku ich stwierdzenia – mogłyby mieć wpływ na procentowe zmniejszenie lub zwiększenie kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary.

Jako okoliczność obciążającą przy wymierzaniu kary Prezes Urzędu zbadał przesłankę „uprzedniego naruszenia przepisów ustawy” wynikającą z art. 111 ustawy, stwierdzając, iż Przedsiębiorca dopuścił się wcześniej takiego naruszenia. W tym miejscu należy wskazać, iż wobec Przedsiębiorcy było już prowadzone postępowanie przed Prezesem UOKiK w wyniku którego uznano, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i nakazano zaniechanie ich stosowania (prawomocna decyzja Prezesa UOKiK nr RWA-24/2009 z dnia 30 września 2009 r.). Ta okoliczność uzasadnia podwyższenie wymiaru kary o [...]%. Nie stwierdzono natomiast okoliczności łagodzących w sprawie.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności. Miarkując wysokość nałożonej kary, Prezes UOKiK uznał, iż ww. przesłanki wpływają na **zwiększenie ww. kwot bazowych o [...]%**.

Ponadto, Prezes Urzędu nakładając niniejszą decyzją ww. karę pieniężną za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wziął pod uwagę, że ma ona: po pierwsze – charakter represyjny (nakładana jest za naruszenie ustawowych zakazów), po drugie – prewencyjny (ma zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa), zaś zagrożenie nią, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu – nadaje jej charakter dyscyplinujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., sygn. akt: III SK 31/04).

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu uznał za uzasadnione nałożenie na Octopus Adventure **za naruszenie stwierdzone w pkt. I.1** sentencji decyzji **kary pieniężnej w wysokości 616 zł** (sześćset szesnaście złotych) co stanowi ok. [...]% przychodu osiągniętego w 2010 r. i ok. [...]% kary maksymalnej oraz **za naruszenie stwierdzone w pkt. I.2** sentencji decyzji kary pieniężnej w wysokości **493 zł** (czteryście dziewięćdziesiąt trzy złote), co stanowi ok. [...]% przychodu za 2010 r. i ok. [...]% kary maksymalnej.

W świetle powyższych okoliczności, w opinii Prezesa UOKiK, uznać należy, że kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Ponadto spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Przy dokonywaniu wpłaty na powyższe konto należy dopisać numer decyzji Prezesa UOKiK stanowiącej podstawę jej dokonania.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor Delegatury UOKiK

w Warszawie

/podpis/

Otrzymuje: